

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

**بررسی مقایسه ای تاثیر دو روش آموزشی Teach-back و Pictorial بر آگاهی
از بیماری دیابت، تبعیت از رژیم دارویی و غذایی در افراد مبتلا به دیابت نوع ۲
مراجعه کننده به واحد دیابت بیمارستان امام خمینی (ره) شهرستان سقز**

پایان نامه برای پایان رساندن برنامه آموزشی جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته پرستاری

(گرایش آموزش پرستاری بهداشت جامعه)

استاد راهنما: دکتر رضا نگارنده

اساتید مشاور:

هایده نکته دان

استاد مشاور آمار: دکتر رامین حشمت

دانشجو: حسن محمودی

پائیز ۱۳۹۰

چکیده

مقدمه: دیابت یک وضعیت پیچیده پزشکی است که نیازمند آگاهی از بیماری و فعالیت های پیچیده خود مدیریتی مانند خود پایشی قند خون، مراقبت از پاها و معاینات منظم چشم ها است که برای کمک به پیشگیری از پیامدهای نامطلوب آن ضروری است. این مطالعه با هدف بررسی تاثیر دو روش آموزشی Teach-back و Pictorial بر آگاهی، تبعیت از رژیم دارویی و غذایی از بیماری دیابت در بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲ با سطح سواد بهداشتی پایین انجام شده است.

مواد و روش ها: این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی از نوع کارآزمایی بالینی است که بر روی ۱۲۷ نفر از افراد مبتلا به دیابت نوع ۲ با سطح سواد بهداشتی پایین به صورت نمونه گیری تصادفی انجام شد. برای گردآوری داده ها از یک پرسشنامه که حاوی اطلاعات دموگرافیک شرکت کنندگان، تعیین سطح سواد بهداشتی عملکردی در بزرگسالان (TOFHLA) و پرسشنامه آگاهی از بیماری دیابت، تبعیت از رژیم دارویی و غذایی با روایی و پایایی تایید شده استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از آزمون های آماری توصیفی و تحلیلی (آنالیز واریانس یک طرفه و Paired t test) توسط نرم افزار spss 16 انجام شد.

یافته ها: مقایسه میانگین نمرات آگاهی، تبعیت از رژیم دارویی و غذایی در سه گروه مطالعه در مرحله قبل از مداخله اختلاف معنی داری را بین گروه ها نشان نداد ($p > .05$). اما میانگین نمرات آگاهی، تبعیت از رژیم دارویی و غذایی از بیماری دیابت در مرحله بعد از مداخله نشان داد که دو گروه تجربه (Teach-back و Pictorial) نسبت به گروه کنترل تفاوت معناداری وجود داشتند ($P < .001$). با این حال اختلاف معنی داری بین میانگین نمرات آگاهی، تبعیت از رژیم دارویی و غذایی در دو گروه تجربه (Teach-back و Pictorial) مشاهده نشد ($P < .224$).

نتیجه گیری: دو روش آموزشی Teach-back و Pictorial در بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲ با سطح سواد بهداشتی پایین باعث افزایش آگاهی، تبعیت از رژیم دارویی و غذایی از بیماری دیابت می شوند. لذا می توان هر دو روش آموزشی را با توجه به شرایط و امکانات موجود و ترجیح بیماران با سطح سواد بهداشتی پایین بکار برد.

Tehran University of Medical Sciences

Faculty of nursing & midwifery

Comparison of impact of Pictorial and Teach-back educational strategies on knowledge, adherence to medication and diet among people with diabetes type 2 and low health literacy attending to diabetes unit of Imam Khomeini hospital in saqqez

By: Hassan Mahmoodi

Supervisor: Dr Reza Negarandeh

Co Supervisor: Dr Ramin Heshmat

2011

Abstract

Introduction: Diabetes is a complex medical condition that its control is depended on having sufficient knowledge, doing self care activities and adhering to medication and diet regimens. This study was aimed to examine the impact of Pictorial and Teach-back educational strategies on knowledge, adherence to medication and diet among people with diabetes type 2 and low health literacy attending to diabetes unit of Imam Khomeini hospital in saqqez.

METHODS: a randomized clinical trial in which 127 people with diabetes type 2 and low health literacy were enrolled and allocated to three arms of study (control, Pictorial and Teach-back groups). Questionnaires was used to gathering demographic data, the level of functional health literacy in adults (TOFHLA), knowledge on the subject of diabetes, adherence to medication and diet. The validity and reliability of Questionnaires were assessed and confirmed through content validity and test- retest methods. Data analysis was performed using ANOVA and Paired t test in SPSS software version 16.

Results: Comparing of demographic data, the mean of knowledge, adherence to medication and diet scores in the baseline between three study arms showed no significant difference ($p > .05$). But the mean of knowledge, adherence to medication and diet scores in past test revealed significant differences between two intervention groups (Teach-back and Pictorial) and control ($P < 0.001$). Due to the significant improvement of knowledge and nutritional adherence of participants in all groups, Difference of pre test and post test scores were compared among three arms of study and the findings suggest there was a significant difference between the two intervention groups and control ($P < 0.001$).

Conclusion: According this study finding, both the Teach-back and Pictorial training strategies increased knowledge about diabetes, adherence to medication and diet among people with type 2 diabetes and low health literacy. It can be concluded that both educational strategies are effective on people with low health literacy and can be used depended conditions and patients preferences.

Key words: diabetes, health literacy, awareness of diabetes